

ROZBIERANIE (41) *sb n*

rozbiekanie (40), **rozbiranie** (1); rozbiekanie : rozbiranie *CzechRozm* (2:1).

o oraz a jasne, końcowe e pochylone; -bie- (2) *Oczko, SarnStat*, -bie- *Mącz* (7).

sg N rozbiéranié (17); -é (1), -(e) (16). ◊ G rozbiéraniã (7); -ã (6), -(a) (1). ◊ D rozbiéraniu (7).

◊ A rozbiérani(e) (3). ◊ L rozbiéraniu (7).

Składnia przydawki dopełniającej równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: rozbiekanie od kogo (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. rozebrać; poza tym w objaśnieniu s.v. rozbiekalny oraz rozbiór.

I. Rzeczownik od „rozbiekać” (38) :

1. [*Demontowanie konstrukcji [czego]: Item a fractione alias do rozbiekania 20 fornacium [...] facit mrc. 2 gr. 24 RachBonera 1558 172.*]

2. [*Branie do różnych miejsc [czego]: bednarzowi od 2 kadek do rozbiekania piwa 1 fl. InwBiskWłocł 1582/330.*]

3. *Zdejmovanie z kogoś odzieży [kogo] (1) : do poługi stołowej/ nośzenia potraw/ łłania łóż/ rozbiekania pielgrzymów fię vbiegiwiał ReszHoz 120.*

4. *Dokładne rozpatrywanie jakiejś sprawy, rozmyślanie nad nią, omawianie; analizowanie tekstu; disputatio Mącz, Modrz; commentatio, contemplatio Calep, Cn; disceptatio, disquisitio, disserendi actus, racionatio, speculatio Mącz; consultatio, tractatus Modrz; circumspectio, consideratio, dispectus, examinatio, excogitatio, meditatio, perpensatio, ratiocinatio, reputatio, theorema Cn (37) : Vocare in disquisitionem, prziwieść yáką rzecz ku rozbiekaniu. Mącz 336d; KuczbKat 30; POdoba się mi przeto ono/ co mężowie vczeni przy káżdym rozbiekaniu zá rzecz potrzebną ładzã/ ábychmy oney rzeczy o ktorey mowić mamy/ łpołob y przyrodzenie naprzod wypifáli ModrzBaz 2v, 24; WuJNT 467.*

rozbiekanie czego (13): ktorzy [mężowie] fię zezłi w rádę/ dnia pierwszego miefiącá dziefiąthego/ ku rozbiekaniu wlytkiey they łprawy [examinare negotium istud]. BibRadz 3.Esdr 9/16; CzechRozm 103; Rozbiekanie słow X(iędz) K(anonika) ktorymi opifuie ántychristá. CzechEp 327 marg; LatHar 190, 324.Cf »rozbiekanie rzeczy«.

rozbiekanie czego [=przez co] (1): ktore [plotki, tj. głupstwa] żadnego gruntu zbáwiennego [...] w łobie nie máią: iedno iákies łubtylnie chytne rozumu ludzkiego rozbiekanie CzechRozm 19v.

rozbiekanie o co (1): SŁuźnie tedy czelnieyřzym [!] ołobam [...] bywa rołkazano/ áby z wielką pilnořciá á dłuęo wlytkiemu się przypátrowáli/ [...] obaczáiąc łprawę/ o ktorą w rádźie rozbiekanie ma być ModrzBaz 26v.

rozbiekanie o czym (3): ODprawiliřmy iuż rozbiekanie o zbytku/ ktory bywa w pokármiech/ w łzátách/ y w rzeczách Wenerze należących. ModrzBaz 55v, 27, 27v.

Wyrażenia: »pilne rozbi(e)kanie« (2): áczkolwiek iefł iefzcze wiele rzeczy/ ktore godne łą wważánia/ y pilnego [...] rozbiránia CzechRozm 10; Phil L3.

»rozbiekanie rzeczy« [w tym: jakiej, jakich (4)] [szyk 5:3] (8): Constituere disceptationem, Zmowić áłbo połozyc czás ku rozbiekaniu rzeczy Mącz 413a, 333b, [338]a, [407]a, 436b; CzechEp 416; Phil L3; ná ten czás ołobliwie/ dzieñ [...] łtraw ná rzeczy Bołkich wważaniu y rozbiekaniu LatHar 191.

»rozbiekanie sumnienia« = *rachunek sumienia* (6): Modlitwy przy rozbiekaniu sumnienia. *LatHar* 69, 69 [2 r.], Aaa3, Aaa7v [2 r.].

Szeregi: »rozbiekanie i dysputowanie« (1): Thema, latine propositio, sive propositum, Powieść/ pytanie/ gadka/ ku rozbiekaniu y dysputowaniu wzięta. *Mqcz* [454]c.

»uwazanie, (i) rozbiekanie« [szyk 4:1] (5): *CzechRozm* 10; Wfzákze mi fie zda, iż nie lada iakie bylo rzeczy tey od onych starych patrelow vważanie y rozbiekanie *CzechEp* 416; *Calep* 222b; *LatHar* 191, 324

a. Rozpatrywanie na sądzie (5) :

Wyrażenie: »rozbiekanie rzeczy« [szyk 1:1]: (2): na sądziech/ na feffyach/ przy rozbiekaniu rzeczy wielkich/ przedzey fie zawydy ieden człowiek na zdaniu na fwym omyli/ niż wielka gromada ludzi. *GórnDworz* Ggv; *Oczko* A2v.

Szereg: »sądzenie i rozbiekanie« (1): Sprawiedliwość, Co znaczy Sceptrum [noszone przed królem]. [...] Przy famym sądzieniu y rozbiekaniu. *SarnStat* 2.

a. Ocena dokonywana przez Boga na Sądzie Ostatecznym (2) : nie racz zachowywac na kazn złości moich/ [...] do onego strážliwego na sądzie rozbiekania. *LatHar* 142; *WujNT* 314.

II. Rzeczownik od „rozbiekać się”: *zdejmowanie z siebie odzieży* (2) : Apodyterium, Spoliatorium, Locus in quo loturi aut sudaturi, vestes deponabant, quas capsarii servabant – Izba albowieŃce do rozbiekania, niz do łazniey wnidze, zuwalnia. *Calep* 81b.

a. Ceremonia rozbiekania się króla, w którym uczestnictwo dworzan było wyróżnieniem (1) : Raz v rozbiekania bydz chciał [p. *Wojnicki*] ale Kr IM do dalszego pokoju w Lozniczę szedzy zawarł się. *ActReg* 142.

III. Wniosek wynikły z rozpatrywania, zastanawiania się [iż] (1) : Abowiem gdyby łowa ty prawdziwe byly/ [...] tedyby około nich musiało takie rozbiekanie w fercach ludzkich vroć. Iż iefli łowo na świecie widziáne/ przez ktore X*(iqdz)* K*(anonik)* rozumie Boga Bożego fyná/ ten świat famo z siebie y przez fie czyniło: [...] tedy to żadną miarą [...] być inaczey nie może/ iedno [...] *CzechEp* 198.

Cf ROZBIERAĆ, ROZBIERAĆ SIĘ

KW, (LWil)